

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Quick scan natuur

Oegstgeest, Paraplubestemming evenementen

Gemeente Oegstgeest

Datum: 29 december 2021

Projectnummer: 210347

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Leeswijzer en aanpak	3
1.3	Plangebieden	4
2	Wettelijk kader	9
2.1	Gebiedsbescherming	9
2.2	Soortenbescherming	10
2.3	Bescherming houtopstanden	10
3	Onderzoeksmethode	11
3.1	Deskundigheid	11
3.2	Definitie product	11
3.3	Werkwijze	11
4	Aanwezigheid beschermde gebieden en soorten	13
4.1	Ligging beschermde gebieden	13
4.2	Aanwezigheid beschermde soorten	15
4.3	Aanwezigheid houtopstanden	24
4.4	Samenvatting per locatie	24
5	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	27
5.1	Mogelijke effecten op beschermde gebieden	27
5.2	Mogelijke effecten op beschermde soorten	27
5.3	Mogelijke effecten op beschermde houtopstanden	29
6	Conclusie	30
6.1	Gebiedsbescherming	30
6.2	Soortenbescherming	30
6.3	Bescherming houtopstanden	31
6.4	Vervolgstappen	31

Geraadpleegde bronnen

Bijlage 1. Wettelijk kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Oegstgeest heeft in het nieuwe evenementenbeleid de visie omtrent evenementen uitgewerkt, waarin alle uitgangspunten, ambities, doelstellingen, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen zijn beschreven. Momenteel kunnen volgens dit beleid bij het organiseren van een evenement in bepaalde gevallen nadere regels of beperkingen gelden. Om te voorkomen dat in de toekomst voor elk evenement afzonderlijk een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden, streeft de gemeente Oegstgeest naar het vaststellen van een paraplubestemmingsplan voor alle evenementenlocaties in de gemeente.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de evenementen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de evenementen op de beoogde locaties mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

1.2 Leeswijzer en aanpak

De gemeente Oegstgeest wil op meerdere locaties mogelijk maken dat evenementen plaats kunnen vinden, zonder dat voor elk afzonderlijk evenement een omgevingsvergunning noodzakelijk is. Om dit mogelijk te maken moet op voorhand met zekerheid uitgesloten kunnen worden dat met de evenementen de Wet natuurbescherming overtreden wordt. Met dit document willen we voor de risicovolle locaties inventariseren welke beschermde flora en fauna aanwezig is en toetsen of met zekerheid is uit te sluiten dat deze beschermde waarden verstoord of vernietigd worden.

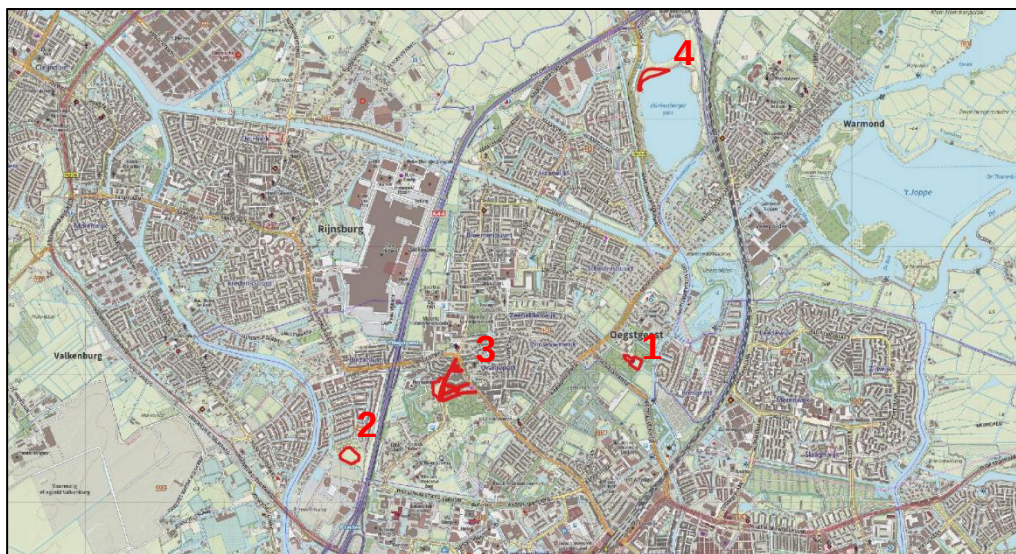
De gemeente Oegstgeest heeft een overzicht van de locaties gegeven waar evenementen mogelijk gemaakt worden. De meeste van deze locaties zijn in de bebouwde kom in woonwijken of openbare ruimtes waar alles plaatsvindt op bestaande verharding. We kunnen ervan uitgaan dat voor de evenementen hier geen bebouwing wordt gesloopt en er geen groen wordt verwijderd. Vanwege het huidige gebruik van die locaties is op voorhand uit te sluiten dat hier door een evenement de Wet natuurbescherming wordt overtreden. Dergelijke locaties zullen daarom niet verder getoetst worden.

Er zijn echter vier locaties waar evenementen georganiseerd worden waar wel mogelijk beschermde flora en fauna verstoord kunnen worden. In **paragraaf 1.3** worden deze locaties beschreven. In **hoofdstuk 2** wordt het wettelijk kader voor de toetsing weergegeven. In **hoofdstuk 3** wordt de onderzoeksmethode nader toegelicht. In **hoofdstuk 4** zal per locaties beschreven worden welke beschermde soorten en gebieden aanwezig zijn en in **hoofdstuk 5** wordt vervolgens getoetst of deze mogelijk verstoord worden door evenementen, of dit voorkomen kan worden en of er sprake is

van overtreding van de Wet natuurbescherming. In **hoofdstuk 6** wordt de conclusie getrokken.

1.3 Plangebieden

De vier locaties waar mogelijk beschermde soorten en gebieden aanwezig zijn betreffen “Landgoed Kasteel Oud Poelgeest”, “Park Landskroon”, “Oranje-Nassau” en “Klinkenbergerplas”. Onderstaande afbeeldingen geven de ligging en de directe omgeving van deze locaties weer. Op 9 december heeft een veldbezoek aan de vier locaties plaatsgevonden. In het evenementenbeleid Oegstgeest wordt besproken wat het maximaal aantal evenementen per plangebied per jaar zal zijn, en wat voor soort evenement verwacht kan worden

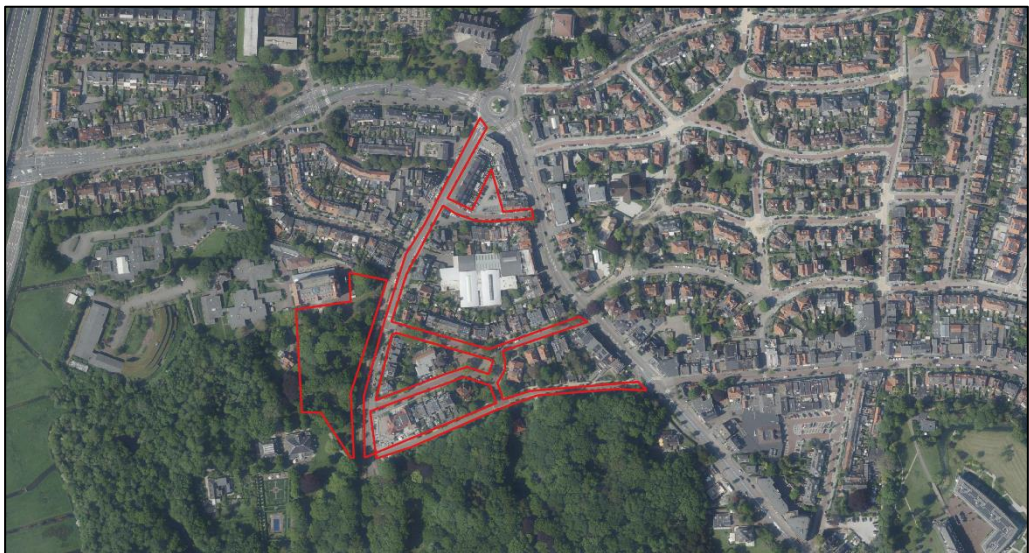
Topografische kaart met de globale ligging van de plangebieden (rood omkaderd). De plangebieden zijn 1: Landgoed kasteel Oud Poelgeest, 2: Park Landskroon, 3: Oranje-Nassau en 4: Klinkenbergerplas. Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied “Landgoed Kasteel Oud Poelgeest” (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied "Park Landskroon" (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied "Oranje-Nassau" (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van plangebied “Klinkenbergerplas” (rood omkaderd). Bron: PDOK.

1.3.1.1 Landgoed kasteel Oud Poelgeest

Het plangebied van Landgoed kasteel Oud Poelgeest betreft het grasveld voor de entree van het kasteel, de vijver/gracht rondom het kasteel en het grasveld ten zuidoosten van het kasteel. Er staan enkele bomen in het plangebied, maar het bosgedeelte van het gebied maakt geen deel uit van de geplande evenementlocatie.

Overzicht plangebied vanuit het noordwesten.

Noordwestelijk deel plangebied.

Zuidoostelijk deel plangebied.

Gracht rondom kasteel.

1.3.1.2 Park Landskroon

Het plangebied in Park Landskroon betreft een grasveld met enkele voetbaldoelen in een relatief nieuw stadspark. In het plangebied zelf staan vier bomen en het bestaat

verder uit gras en verharding. In het park rondom het plangebied staan verder nog groepen jonge bomen, en bevindt zich een poel. Ten zuiden van het plangebied loopt een watergang met een goed ontwikkelde rietkraag.

Overzicht plangebied vanuit het noorden.

Overzicht plangebied vanuit het noorden.

Overzicht plangebied vanuit het zuiden.

Poel ten zuidwesten van plangebied.

1.3.1.3 Oranje-Nassau

Voor locatie Oranje-Nassau is voor de quick scan alleen het parkgedeelte in het zuidwesten nader beschouwd. Dit stuk is een bosachtig park aangrenzend aan het gemeentehuis. Er is vrijwel geen onderbegroeiing. Langs de oostkant en zuidkant loopt een sloot die het plangebied afsluit van de omliggende wegen en landgoederen. De overige delen van het plangebied bestaan uit wegen en parkeerplaatsen en worden in de verder analyse niet meegenomen.

Overzicht plangebied vanuit het noorden.

Watergang langs oostkant plangebied.

Watergang langs zuidkant van het plangebied.

Overzicht plangebied vanuit het zuiden.

1.3.1.4 Klinkenbergerplas

Het plangebied bij de Klinkenbergerplas bestaat uit een hondenuitlaatveld/ligweide. Het bestaat vrijwel volledig uit gras, met uitzondering van één wilg en een rietkraag van circa 20 meter in het oosten van het plangebied. De Klinkenbergerplas zelf is een recreatieplas en het plangebied wordt op warme dagen als ligweide gebruikt. Ten noorden van de Klinkenbergerplas ligt nog een plas met een dichtere rietkraag waar niet gezwommen mag worden.

Overzicht plangebied vanuit het westen.

Overzicht plangebied vanuit het oosten.

Rietkraag in het plangebied.

Water ten noorden van het plangebied.

2 Wettelijk kader

Hieronder staat een samenvatting van het wettelijk kader. Een uitgebreide beschrijving staat in bijlage 1.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Op grond van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen.

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Het is verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat significant negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Als een plan of project mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, vindt eerst een globale toetsing plaats, de voortoets. Als uit de voortoets blijkt dat er zeker geen negatieve gevolgen zijn, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of geldt in het geval van een project geen vergunningplicht. Als de kans op significante gevolgen niet kan worden uitgesloten dan moet, conform artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming een passende beoordeling worden gemaakt.

2.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Voor dit netwerk geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (het Barro), een 'nee, tenzij'-beschermingsregime. Het bestemmingsplan, of een omgevingsvergunning waarmee van het bestemmingsplan wordt afgeweken, maakt geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur, of tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden, *tenzij* er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd. Provincies dienen deze bescherming te regelen bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

De provincie Zuid-Holland heeft de bescherming van Natuurnetwerk Nederland opgenomen in artikel 6.24 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland 2019. Via artikel 6.9 van deze verordening worden daarnaast belangrijke weidevogelgebieden beschermd via een 'nee, tenzij'-regime. De regels voor compensatie van waarden die verloren gaan binnen het NNN of binnen belangrijk weidevogelgebied staan beschreven in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming. Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten, voor Habitatrichtlijnsoorten en voor andere soorten. Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de verboden van de wet. De provincie Zuid-Holland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden.

2.3 Bescherming houtopstanden

Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn onder meer niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

3 Onderzoeksmethode

3.1 Deskundigheid

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staan bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om aan onze standaard te voldoen, wordt ecologisch onderzoek enkel uitgevoerd door deskundigen. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van de ecologie van de betreffende soorten. Onze deskundigen voldoen aan de eisen van een ecologisch deskundige zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland die stelt. Ecologen in opleiding tot deskundige werken altijd onder begeleiding van een deskundige.

3.2 Definitie product

Het product wat in deze rapportage geleverd wordt is een “quick scan natuur”. Dit bestaat uit een “quickscan soorten” conform de begrippenlijst van het Netwerk Groene Bureaus (NGB 2020), aangevuld met verkennende analyse op het gebied van gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) en een verkennende analyse op het gebied van houtopstanden.

3.3 Werkwijze

Voor het onderzoek werd een bureaustudie uitgevoerd en werd een veldbezoek aan de locaties gebracht. Als eerste werd voor het onderzoek, op basis van informatie van de opdrachtgever, het plangebied in beeld gebracht en werden de toekomstige ontwikkelingen beschreven. Vervolgens werd onderzocht welke beschermde plant- en diersoorten in de omgeving van het plangebied zijn te verwachten. Hiervoor werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 6 december 2021, waarbij waarnemingen van de afgelopen 10 jaar werden opgevraagd. Aanvullend hierbij is gebruik gemaakt van andere bronnen, als websites en verspreidingsatlassen. Bij deze bureaustudie werd ook de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en gebieden die via de provinciale verordening zijn beschermd onderzocht. Hiervoor werd onder meer informatie van de website van de provincie geraadpleegd.

Vervolgens werd een veldbezoek aan de vier plangebieden en de directe omgeving ervan gebracht. Dit bezoek vond plaats op 9 december 2021, bij regenachtig, windstil bewolkt weer en een temperatuur van circa 4 graden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid van het plangebied voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

Met de gegevens uit de bureaustudie en het veldbezoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten op beschermde soorten en beschermde gebieden. Op basis van deze inschatting is een advies opgesteld met aanbevelingen voor vervolgstappen. Nadat het eerste conceptrapport gereed was, is dit beoordeeld op inhoud en vorm door een deskundig collega. Het commentaar is vervolgens besproken en verwerkt, om zo tot een eensluidend advies te komen.

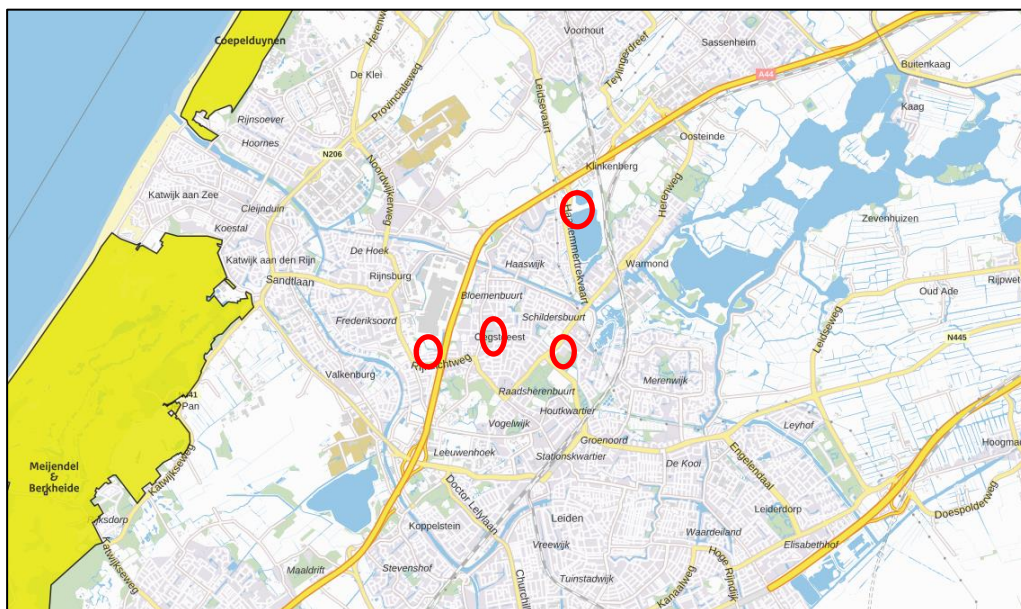
4 Aanwezigheid beschermde gebieden en soorten

In dit hoofdstuk beschrijven wij de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en beschrijven we de kans op de aanwezigheid van beschermde soorten. In het volgende hoofdstuk volgt een beoordeling van de mogelijke effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten ten gevolge van de ontwikkeling.

4.1 Ligging beschermde gebieden

4.1.1 Ligging Natura 2000-gebied

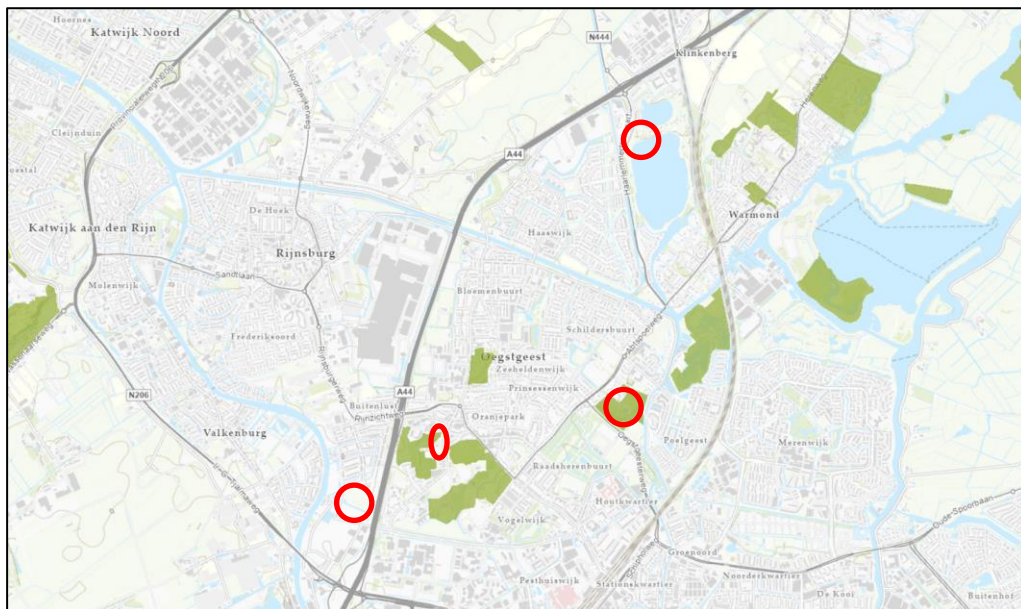
De vier plangebieden liggen niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming is aangewezen (zie navolgende afbeelding). Wel ligt Natura 2000-gebied “Meijndel & Berkheide” op circa 2,9 kilometer van Park Landskroon en ligt Natura 2000-gebied “Coepelduynen” op circa 5.1 kilometer van Klinkenbergerplas. Landgoed Kasteel Oud Poelberg en Oranje-Nassau liggen verder van beide Natura 2000-gebieden verwijderd.

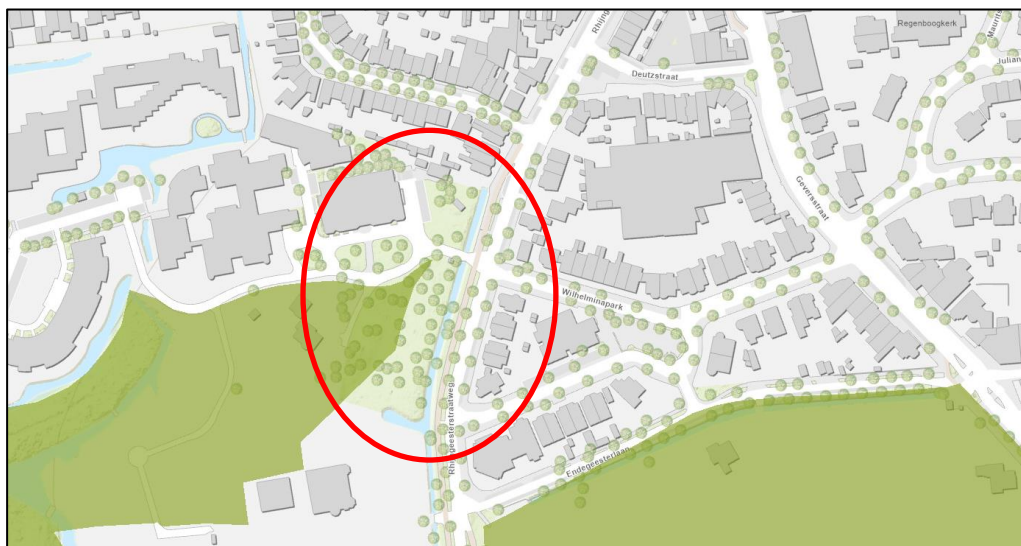
Globale ligging van de plangebieden (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.
Bron: Aerials.

4.1.2 Ligging Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied Landgoed kasteel Oud Poelgeest bevindt zich volledig in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het plangebied Oranje-Nassau ligt deels in het NNN. Klinkenbergerplas en Park Landskroon liggen beiden op minimaal 500 meter van het NNN af.

Globale ligging van de plangebieden (rode cirkels) ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland.
Bron: Provincie Zuid-Holland.

Close-up van ligging plangebied Oranje-Nassau (rode cirkel) ten opzichte van NNN (groen).

Close-up van ligging plangebied Landgoed kasteel Oud Poelgeest (rode cirkel) ten opzichte van NNN (groen).

4.2 Aanwezigheid beschermde soorten

4.2.1 Zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren en planten

In alle plangebieden is in meer of mindere mate groen aanwezig. Alle plangebieden vormen daarom geschikt leefgebied voor in het wild levende planten en dieren.

4.2.2 Vogelrichtlijnsoorten

4.2.2.1 Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in alle plangebieden soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als kauw, houtduif en merel. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in de plangebieden tot broeden komen. In Landgoed kasteel Oud Poelberg en Oranje-Nassau zal dit voornamelijk in de bosrijke gebieden zijn. In Park Landskroon is dit vrijwel alleen mogelijk in de vier bomen in het plangebied. Het grasveld wordt regelmatig als voetbalveld gebruikt en zal daarom geen nestlocatie vormen. Bij de Klinkenbergerplas zullen algemene broedvogels tot broeden kunnen komen in de rietkraag in het plangebied. In de omgeving van de verschillende plangebieden kan ook een groot aantal algemene broedvogels tot broeden komen die onder andere enige geluidsverstoring en verstoring door trilling kunnen ervaren door evenementen.

4.2.2.2 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Naast de reguliere bescherming in het broedseizoen zijn er verschillende vogelsoorten van wie de nesten jaarrond worden beschermd. Deze jaarrond beschermde status is vanwege verschillende redenen. Zo zijn er soorten die het hele jaar gebruik maken van het nest. Daarnaast zijn er koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn. Ook zijn er soorten die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die nauwelijks in staat zijn zelf een nest te maken.

Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor de betreffende soorten.

Huismus en gierzwaluw

De huismus en gierzwaluw zijn soorten die zeer regelmatig in de bebouwde kom broeden. Dit doen ze over het algemeen in geschikte holtes en kieren in bebouwing, zoals de ruimte tussen dakpannen en het dakbeschot. In het plangebied Landgoed kasteel Oud Poelgeest is bebouwing aanwezig, namelijk het kasteel. Het dak van het kasteel bestaat echter uit leistenen. Dit zorgt ervoor dat er geen geschikte ruimtes onder het dak aanwezig zijn voor de huismus of gierzwaluw. Andere geschikte holtes zijn in de bebouwing ook niet aanwezig. Het is uitgesloten dat de huismus of gierzwaluw hier tot broeden komt.

De overige plangebieden hebben allemaal geen bebouwing en zijn daarom niet geschikt als broedgelegenheid voor de huismus of gierzwaluw. Er zijn geen goede schuilmogelijkheden voor de huismus aanwezig in de plangebieden, zoals hagen en dicht struikgewas, die door evenementen verstoord zouden worden. Verstoring van essentieel leefgebied is daarom ook niet aan de orde.

Vogels met grote nesten in bomen (buiszwerger, roek, havik, sperwer, wespandief, zwarte wouw, boomvalk en ransuil)

In en rondom de plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest, Oranje-Nassau en Park Landskroon zijn hoge bomen aanwezig die geschikt zijn voor de buiszwerger, roek, havik, wespandief, zwarte wouw, boomvalk en ransuil om een nest te maken. Vanwege het ontbreken van een bladerdek konden alle bomen goed gecontroleerd worden op de aanwezigheid van grote nesten of geschikte holtes voor nesten. Deze waren niet aanwezig. Er waren ook geen oude kraaien- of eksternesten die door sommige van deze soorten gebruikt kunnen worden om te broeden. Het plangebied Klinkenbergplas bevat alleen één enkele wilg die niet geschikt is voor nesten van bovengenoemde soorten. Het is momenteel uitgesloten dat in en rondom de plangebieden vaste nestlocaties van bovengenoemde soorten aanwezig zijn. Dit kan echter over de jaren heen veranderen. Het is daarom nodig om één in de drie jaar een controle op grote nesten te doen bij de plangebieden om er zeker van te zijn dat de Wet natuurbescherming niet wordt overtreden.

Overige vogelsoorten

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd, nestelen op hoge gebouwen (slechtvalk), op richels van bergen of steengroeven en soms op oude roofvogelnesten (oehoe), langs stromende beken (grote gele kwikstaart), in holtes in bomen en in gebouwen in kleinschalig agrarisch gebied (steenuil), in nissen van kerktorens of in andere toegankelijke gebouwen in kleinschalig agrarisch gebied (kerkuil) of op speciale nestpalen (ooievaar) (SOVON 2002, vogelbescherming.nl, sovon.nl). Deze elementen zijn in geen van de plangebieden aanwezig. Nesten van deze vogelsoorten worden daarom niet in de plangebieden verwacht.

4.2.3 Planten

De vaatplanten die zijn beschermd middels de Wet natuurbescherming betreffen veel al zeldzame soorten, waarvan de meeste Rode Lijst-soorten, met specifieke groeiplaatsen in met name stabiele en natuurlijke biotopen, zoals bossen, zeeduin, kalkgraslanden, beekdalen, veengronden en moerassen. Ook is een aantal soorten beschermd die groeit op oude en verweerde muren en zijn enkele zeldzame akkerplanten beschermd. Een deel van de beschermde planten komt alleen voor in Zuid-Limburg. Veel soorten komen voornamelijk voor op kalkhoudende en voedselarme grond (Sparrius et al. 2012). Naast de beschermde vaatplanten zijn er twee mossoorten beschermd. Beide soorten zijn zeer zeldzaam. Tonghaarmuts is in Nederland gevonden in vochtige, jonge wilgenbossen en in jonge aanplant van zomereik. Geel schorpioenmos groeit op moskussens op weinig substraat (Janssen en Schaminee 2004, verspreidingsatlas.nl).

Beschermde flora is over het algemeen afhankelijk van bijzondere groeiomstandigheden in over het algemeen voedselarme gebieden. De plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest, Park Landskroon en Klinkenbergerplas bestaan allemaal uit grasvelden die regelmatig gemaaid en betreden worden en waar regelmatig honden worden uitgelaten. Dit is geen habitat waar beschermde flora voor kan komen. Het plangebied Oranje-Nassau bestaat voornamelijk uit een bosrijk gebied in het midden van de bebouwde kom met een redelijk dikke strooisellaag en geen onderbegroeiing. Dit is ook geen geschikt habitat voor beschermde flora. Het is uitgesloten dat beschermde flora aangetast wordt met evenementen in de betreffende plangebieden.

4.2.4 Grondgebonden zoogdieren

4.2.4.1 Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten zoogdieren een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Een dergelijke vrijstelling geldt echter alleen voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud, maar niet voor evenementen. Een ontheffing Wet natuurbescherming is echter pas nodig als essentiële elementen van het leefgebied verdwijnen, of hun functionaliteit verliezen door de voorgenomen plannen. Denk daarbij aan het verlies van voortplantingsplaatsen. Dieren mogen wel tijdelijke verstoring ervaren als dit geen effect heeft op bijvoorbeeld voortplantingssucces, populatieaantallen of het functioneel leefgebied van de soort.

De plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest, Park Landskroon en Klinkenbergerplas bestaan allemaal uit grasvelden die zeer weinig beschutting bieden en regelmatig worden betreden. Op deze plaatsen zijn geen voortplantingsplaatsen van grondgebonden zoogdieren aanwezig. Wel kunnen incidenteel soorten als de veldmuis of egel de gebieden betreden.

Plangebied Oranje-Nassau bestaat meer uit parkachtig bosgebied met een relatief dikke strooisellaag. Het is goed mogelijk dat bijvoorbeeld de veldmuis of de huisspitsmuis hier een voortplantingshabitat heeft. Evenementen in het voortplantingsseizoen kunnen daarbij een negatief effect hebben op het voortplantingssucces van deze soorten.

4.2.4.2 Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Deze beschermde grondgebonden zoogdieren komen voornamelijk voor in natuurlijke- of half-natuurlijke habitats zoals bos, heide of kleinschalig agrarisch landschap. Een aantal soorten is zeer zeldzaam en komt alleen in Zuid-Limburg voor. Dit geldt voor hamster, hazelmuis, eikelmuis, molmuis, lynx en wilde kat. Ook de wolf is zeer zeldzaam. Andere soorten, zoals bever, boommarter, das, eekhoorn, steenmarter, waterspitsmuis en wild zwijn komen algemener voor. Met name eekhoorn en steenmarter worden ook regelmatig in meer stedelijk gebied aangetroffen (Lange et al. 2003, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de boommarter en eekhoorn in de omgeving van Oegstgeest voor. Ook de waterspitsmuis en noordse woelmuis kunnen in de omgeving voorkomen aldus de verspreidingsgegevens van verspreidingsatlas.nl.

Waterspitsmuis en noordse woelmuis

De noordse woelmuis is een grote woelmuis die goed kan zwemmen en duiken. De soort is erg gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen en de aanwezigheid van concurrenten bepaalt deels het leefgebied. Ze leven vooral in hoge vegetaties met grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen leeft de soort vooral in natte terreinen, als rietland, moeras, hooilanden en zeer extensief gebruikte weilanden. Wanneer er geen andere woelmuizen in de omgeving leven, leeft hij ook in drogere gebieden, zoals wegbermen. Noordse woelmuizen eten vooral plantaardig voedsel, zoals de groene delen van riet, grassen, wortels, zaden en schors. Ze maken gangen onder de grond met nest- en voorraadkamers. Bovengronds zijn dan kleine (mols-)hopen zichtbaar. (BIJ12, 2017; www.zoogdiervereniging.nl).

De waterspitsmuis komt voor langs schoon niet te voedselrijk water met goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij wordt aangetroffen langs beken, plassen, rivieren en sloten. Hij leeft binnen een straal van 500 meter langs het water op plaatsen waar voldoende schuilmogelijkheid aanwezig is. Het leefgebied van de waterspitsmuis loopt evenwijdig aan een oever. Mannetjes en vrouwtjes hebben elk hun eigen territorium (www.zoogdiervereniging.nl).

Beide soorten zijn sterk afhankelijk van schuilmogelijkheden, ruige oevers, schoon en redelijk voedselarm water en weinig betrede graslanden. Dergelijk habitat is in geen van de plangebieden aanwezig. Het is daarom uitgesloten dat de waterspitsmuis en noordse woelmuis verstoord worden door evenementen in de plangebieden.

Boommarter en eekhoorn

De boommarter en eekhoorn maken beiden hun nesten in hoge bomen. De eekhoorn komt daarnaast regelmatig voor in parkachtige gebieden in stedelijk gebied. De plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest, Park Landskroon en Oranje-Nassau hebben allemaal bomen in en rondom het plangebied die potentieel geschikt zijn voor nestlocaties van de eekhoorn of eventueel de boommarter. Vanwege het ontbreken van een bladerdak konden alle bomen goed onderzocht worden op de aanwezigheid van nesten. Ook is er gezocht naar andere sporen, zoals bijvoorbeeld knaagsporen, haren of uitwerpselen. Dit is niet aangetroffen in de plangebieden of in de directe om-

geving daarvan. Het is daarom uitgesloten dat nestlocaties van de eekhoorn en boommarter in en rondom deze plangebieden aanwezig zijn. Het is wel goed mogelijk dat de gebieden incidenteel door de eekhoorn betreden worden.

Het plangebied Klinkenbergerplas bevat alleen één enkele wilg en is daarom bij voorbaat niet geschikt als nestlocatie voor de eekhoorn of boommarter. De omgeving van deze locatie is ook niet geschikt als leefgebied. Het is uitgesloten dat de eekhoorn of boommarter hier voorkomt.

Ondanks dat op drie van de vier plangebieden incidenteel eekhoorns kunnen voorkomen, is het uitgesloten dat evenementen op de plangebieden een negatief effect hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn en boommarter.

4.2.5 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis in de buurt van Oegstgeest voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten (Dietz et al. 2011).

4.2.5.1 Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot, achter luiken en in schoorstenen (BIJ12 2017c, Dietz et al. 2011).

In de plangebieden Park Landskroon, Oranje-Nassau en Klinkenbergerplas is geen bebouwing aanwezig. Het is daarom uitgesloten dat hier verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuizen aanwezig zijn.

In plangebied Landgoed kasteel Oud Poelberg is het kasteel aanwezig. In het kasteel zijn ook verschillende kieren aanwezig die mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. De evenementen zullen echter geen effect op de verblijfplaatsen hebben. Er wordt niks gesloopt of verbouwd ten behoeve van de evenementen. Het is hooguit mogelijk dat bij evenementen die tot na zonsondergang doorlopen dat de vleermuis pas later zijn verblijfplaats kan verlaten voor één, of maximaal enkele dagen. Uit een onderzoek naar de effecten van een evenement op verblijfplaatsen van vleermuizen is gebleken dat vleermuizen bij tijdelijke verstoring door geluid en trilling door een evenement niet hun verblijfplaats permanent verlaten en nog elke avond uit-

vliegen om te foerageren en weer in te vliegen in de verblijfplaats (Tauw, 2017). Dit onderzoek is uitgevoerd bij een hardcore festival “Airforce 2016”. De verstoring van dit evenement is veel groter dan de evenementen die bij Landgoed kasteel Oud Poelberg georganiseerd zullen worden. Het is uitgesloten dat verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen verstoord worden door evenementen in de plangebieden.

4.2.5.2 Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een zekere diameter en leeftijd te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Grofweg zijn hardhout bomen als eik en beuk jonger dan 60 jaar en zachthout bomen jonger dan ongeveer 30 jaar voor een spechtenhol nog niet geschikt (Zoogdiervereniging & Probos 2012). In alle plangebieden staan één of meerdere bomen. Deze zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op geschikte holtes en loszittend schors. Deze zijn niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn daarom niet in de plangebieden te verwachten.

4.2.5.3 Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd.

Alle plangebieden liggen naast open water en drie van de plangebieden hebben verschillende bomen en struiken. Het is daarom waarschijnlijk dat er in de plangebieden regelmatig gevoerd wordt door vleermuizen. Met evenementen die tot na zons-ondergang doorlopen is het goed mogelijk dat deze gebieden voor één of enkele nachten minder geschikt worden als foerageergebied. Dit zal echter maar tijdelijk zijn en er is altijd voldoende foerageergebied in de omgeving. Er gaat geen essentieel foerageergebied verloren door evenementen in de plangebieden.

4.2.5.4 Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen worden door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben (Limpens et al. 2004). Daarom zijn dergelijke vliegroutes beschermd.

In de plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelberg en Klinkenbergerplas zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die als vliegroute voor vleermuizen zou kunnen dienen.

Bij de plangebieden Park Landskroon en Oranje-Nassau zijn lijnvormige watergangen met bomen of hoge begroeiing aanwezig die mogelijk wel als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen. Bij evenementen die tot na zonsondergang doorlopen is het mogelijk dat er licht op deze vliegroutes schijnt, waardoor ze minder functioneel worden. Dit is echter hooguit voor één of enkele nachten. Dit zal geen effect hebben op de functionaliteit van verblijfplaatsen. Er zullen geen essentiële vliegroutes verloren gaan door evenementen in de plangebieden.

4.2.6 Reptielen

Reptielen komen in ons land voornamelijk voor op de hogere zandgronden, in duin-, bos- of heidegebieden. De ringslang komt daarnaast ook voor in veengebieden en laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. Deze soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren. De muurhagedis is gebonden aan warme, stenige plekken en leeft in Nederland vooral in Maastricht en is daarnaast op verschillende plaatsen uitgezet. (Creemers en van Delft 2009).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en verspreidingsatlas.nl komt de zandhagedis in de buurt van Oegstgeest voor.

De zandhagedis komt voor op droge en zandige plekken op (struik)heidevelden, duinen of bosranden. Ook op open plekken in het bos en langs weg- en spoorbermen is de soort te vinden. De aanwezigheid van struikhei en helm en voldoende zonnige plekken zijn hierbij de belangrijkste structuurbepalende landschapskarakteristieken. De optimale habitat is een mozaïek van dwergstruikvegetatie, hogere grassen en kale grond. In kalkrijke duinen bestaat het voorkeurs habitat uit met duinriet vergrast duin-doornstruweel met lage grassen, korstmossen en zand. Zandhagedissen overwinteren in de grond in een verlaten zoogdier- of een zelf gegraven hol (Creemers & van Delft, 2009).

Door het volledig ontbreken van dwergstruikvegetatie, ruigte, hoge grassen of andere schuilmogelijkheden voor zandhagedissen in de plangebieden, is het uitgesloten dat de zandhagedis in de plangebieden voorkomt en verstoord wordt door evenementen in de plangebieden.

4.2.7 Amfibieën

4.2.7.1 Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten amfibieën een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Een dergelijke vrijstelling geldt echter alleen voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud, maar niet voor evenementen. Een ontheffing Wet natuurbescherming is echter pas nodig als essentiële elementen van het leefgebied verdwijnen, of de functionaliteit ervan verloren gaat door de voorgenomen plannen. Denk daarbij aan het verlies van voortplantingsplaatsen. Dieren mogen wel tijdelijke versto-

ring ervaren als dit geen effect heeft op bijvoorbeeld voortplantingssucces, populatie-aantallen of het functioneel leefgebied van de soort.

De plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest, Park Landskroon en Klinkenbergplas bestaan allemaal uit grasvelden die zeer weinig beschutting bieden en regelmatig worden betreden. In de directe omgeving van deze plangebieden zijn wel mogelijkheden voor bijvoorbeeld de bruine kikker of de gewone pad om voort te planten, maar deze zullen geen schuilmogelijkheden in het plangebied vinden. Het is daarom uitgesloten dat deze soorten significant verstoord worden door evenementen in deze plangebieden.

Plangebied Oranje-Nassau bestaat meer uit parkachtig bosgebied met een relatief dikke strooisellaag. Het is goed mogelijk dat bijvoorbeeld de gewone pad of de bruine kikker hier landhabitat heeft en hier in de winter een schuilplaats heeft. Deze soorten kunnen zich voortplanten in de watergang direct ten oosten en zuiden van het plangebied. Bij evenementen in de winter waarbij buiten de paden gelopen wordt, is het mogelijk dat individuen van deze algemene soorten verwond of gedood worden.

4.2.7.2 Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Beschermde amfibieën waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, komen voornamelijk voor in en nabij vennen, poelen en slootjes, met helder en schoon water, in heide-, veen- en bosgebied en in de uiterwaarden. De rugstreeppad is ook in de duinen aanwezig. De geelbuikvuurpad, vuursalamander en vroedmeesterpad worden bijna uitsluitend in Zuid-Limburg aangetroffen (Creemers en van Delft 2009, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en verspreidingsatlas.nl komen de boomkikker en rugstreeppad in de buurt van Oegstgeest voor.

Boomkikker

De boomkikker komt voor op geïsoleerde locaties, voornamelijk in het oosten en zuiden van Nederland. De soort leeft in de struweelzone (in het bijzonder braamstruweel) van kleinschalig landschap, bosranden, weilanden, houtwallen en moerasgebieden. De dieren zijn het grootste deel van het jaar, ook grotendeels in de voortplantingsperiode, buiten het water te vinden. De voortplanting gebeurt in nabijgelegen kleine poelen. Mannetjes zijn in de loop van april 's avonds in het voortplantingswater te vinden, eitjes worden in de eerste helft van mei in het water afgezet (Creemers & van Delft 2009). Poelen mogen niet te veel stromen en dienen veel zoninstraling te hebben. Ook een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie is essentieel (Goverse et al., 2015). De larven verlaten het voortplantingswater in Juli en Augustus. De dieren overwinteren vanaf september of oktober in het zomer habitat in holle bomen, tussen boomwortels in de strooisel laag of in houtstapels.

In geen van de plangebieden is geschikt habitat voor de boomkikker aanwezig door het ontbreken van een goed ontwikkelde struweelzone en poelen. Het is uitgesloten dat de boomkikker aanwezig is en verstoord wordt door evenementen in de plangebieden.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook komt de soort op minder natuurlijke terreinen voor, zoals braakliggende terreinen of bouwlocaties. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. De dieren verlaten half maart de winterverblijfplaats. Voortplanting begint half april en kan doorgaan tot in augustus. Mannetjes verblijven de gehele voortplantingsperiode in het water. Vrouwtjes daarentegen verlaten na de eierafzet het water weer. De rugstreeppad overwintert op het land, de dieren hebben eind oktober allemaal het water weer verlaten (Creemers & van Delft, 2009).

Op geen van de plangebieden is vergraafbaar zand of zijn ondiepe poelen aanwezig. Het is uitgesloten dat de rugstreeppad in één van de plangebieden voorkomt.

4.2.8 Vissen

De beschermde vissoorten zijn veelal zeldzaam voorkomende soorten gebonden aan helder, stromend water van beekjes of rivieren. Een uitzondering hierop is de grote modderkruiper die vooral leeft in langzaam stromend water van sloten, vennen of plassen. De soort komt daar voor op plekken met veel onderwatervegetatie en een goed ontwikkelde waterbodem (Janssen en Schamineé 2004, verspreidingatlas.nl).

Met de evenementen in de plangebieden zullen nooit ingrepen in watergangen gedaan worden. Het is daarom uitgesloten dat eventueel aanwezig vissen in watergangen in en rondom het plangebied negatief beïnvloed worden door de evenementen

4.2.9 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos et al. 2006, vlinderstichting.nl). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende bomen in bosgebieden of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl, Janssen en Schamineé, 2004). De Europese rivierkreeft is in ons land nog maar van één plek bekend, op landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijffhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het rivierengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (anemoon.org, verspreidingsatlas.nl).

In de betreffende plangebieden is geen natuurlijk open water, bos, soortenrijk grasland, heide of veen aanwezig. Leefgebied voor deze soorten is hierdoor niet aanwezig. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom in geen van de plangebieden te verwachten.

4.3 Aanwezigheid houtopstanden

Binnen de plangebieden Park Landskroon en Klinkenbergerplas zijn geen houtopstanden aanwezig. In deze plangebieden zijn wel bomen en struiken aanwezig. Maar deze bomen en struiken zijn geen onderdeel van een eenheid bomen en struiken waarvan de oppervlakte groter is dan duizend vierkante meter en zijn ook geen onderdeel van een rijbeplanting die groter is dan 20 bomen.

In de plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelberg zijn wel houtopstanden aanwezig. De bomen en struiken die aanwezig zijn, zijn namelijk onderdeel van een eenheid bomen en struiken waarvan de oppervlakte groter is dan duizend vierkante meter.

4.4 Samenvatting per locatie

Onderstaand zal per locatie een overzicht gegeven worden van de aanwezig beschermde flora en fauna per locatie.

4.4.1 *Landgoed kasteel Oud Poelgeest*

Bij Landgoed kasteel Oud Poelgeest kunnen algemene broedvogels in en rondom het plangebied tot broeden komen, zoals de houtduif, merel en kauw. Nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn echter niet in en rondom het plangebied aanwezig. Het is wel nodig ééns in de drie jaar de bomen te controleren op jaarrond beschermde nesten.

Algemene grondgebonden zoogdieren, zoals de veldmuis en de egel, en algemene amfibieën, zoals de bruine kikker en de gewone pad, kunnen incidenteel in het plangebied voorkomen, maar hebben hier geen vaste verblijfplaats of schuilmogelijkheden.

Bij evenementen die tot na zonsondergang doorgaan is het mogelijk dat er tijdelijke verstoring is van foerageergebied en eventueel verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Dit zal echter gaan om één of enkele avonden. Hierdoor zal de functionaliteit van het leefgebied niet verloren gaan en wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Overige beschermde soorten, zoals zeldzame amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vaatplanten, reptielen, vissen, verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, insecten en andere ongewervelden komen niet in of rondom het plangebied voor, of kunnen alleen incidenteel in het plangebied voorkomen. Voor deze soorten zullen geen essentiële elementen verloren gaan door evenementen bij Landgoed kasteel Oud Poelgeest.

4.4.2 *Park Landskroon*

Bij Park Landskroon kunnen algemene broedvogels in en rondom het plangebied tot broeden komen, zoals de houtduif, merel en rietzanger. Nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn echter niet in en rondom het plangebied aanwezig. Het

is wel nodig ééns in de drie jaar de bomen te controleren op jaarrond beschermde nesten.

Algemene grondgebonden zoogdieren, zoals de veldmuis en de egel, en algemene amfibieën, zoals de bruine kikker en de gewone pad, kunnen incidenteel in het plangebied voorkomen, maar hebben hier geen vaste verblijfplaats of schuilmogelijkheden.

Bij evenementen die tot na zonsondergang doorgaan is het mogelijk dat er tijdelijke verstoring is van foerageergebied en eventueel een vliegroute van vleermuizen. Dit zal echter gaan om één of enkele avonden. Hierdoor zal de functionaliteit van het leefgebied niet verloren gaan en wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Overige beschermde soorten, zoals zeldzame amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vaatplanten, reptielen, vissen, verblijfplaatsen van vleermuizen, insecten en andere ongewervelden komen niet in of rondom het plangebied voor, of kunnen alleen incidenteel in het plangebied komen. Voor deze soorten zullen geen essentiële elementen verloren gaan door evenementen bij Park Landskroon.

4.4.3 Oranje-Nassau

Bij plangebied Oranje-Nassau kunnen algemene broedvogels in en rondom het plangebied tot broeden komen, zoals de houtduif, merel en kauw. Nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn echter niet in en rondom het plangebied aanwezig. Het is wel nodig ééns in de drie jaar de bomen te controleren op jaarrond beschermde nesten.

Vanwege het bosgebied met relatief dikker strooisellaag in het goed mogelijk dat algemene grondgebonden zoogdieren zoals onder andere de veldmuis en de huisspitsmuis voortplantingsplaatsen in het plangebied hebben. Daarnaast kunnen ook algemene amfibieën zoals de gewone pad en de bruine kikker landhabitat in het plangebied hebben. Evenementen in de kwetsbare perioden kunnen negatieve effecten op deze functies hebben.

Bij evenementen die tot na zonsondergang doorgaan is het mogelijk dat er tijdelijke verstoring is van foerageergebied en eventueel een vliegroute van vleermuizen. Dit zal echter gaan om één of enkele avonden. Hierdoor zal de functionaliteit van het leefgebied niet verloren gaan en wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Overige beschermde soorten, zoals zeldzame amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vaatplanten, reptielen, vissen, verblijfplaatsen van vleermuizen, insecten en andere ongewervelden komen niet in of rondom het plangebied voor, of kunnen alleen incidenteel in het plangebied komen. Voor deze soorten zullen geen essentiële elementen verloren gaan door evenementen bij plangebied Oranje-Nassau.

4.4.4 Klinkenbergerplas

Bij de Klinkenbergerplas kunnen algemene broedvogels in en rondom het plangebied tot broeden komen, zoals de rietzanger en kleine karekiet. Nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn echter niet in en rondom het plangebied aanwezig.

Het is wel nodig ééns in de drie jaar de bomen te controleren op jaarrond beschermde nesten.

Algemene grondgebonden zoogdieren, zoals de veldmuis en de egel, en algemene amfibieën, zoals de bruine kikker en de gewone pad, kunnen incidenteel in het plangebied voorkomen, maar hebben hier geen vaste verblijfplaats of schuilmogelijkheden.

Bij evenementen die tot na zonsondergang doorgaan is het mogelijk dat er tijdelijke verstoring is van foerageergebied van vleermuizen. Dit zal echter gaan om één of enkele avonden. Hierdoor zal de functionaliteit van het leefgebied niet verloren gaan en wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Overige beschermde soorten, zoals zeldzame amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vaatplanten, reptielen, vissen, verblijfplaatsen van vleermuizen, insecten en andere ongewervelden komen niet in of rondom het plangebied voor, of kunnen alleen incidenteel in het plangebied komen. Voor deze soorten zullen geen essentiële elementen verloren gaan door evenementen bij de Klinkenbergerplas.

4.4.5 Overige plangebieden

In de introductie van dit rapport is aangegeven dat vier van de evenementterreinen die in het bestemmingsplan vastgelegd worden in dit rapport worden beoordeeld. Dit omdat de overige evenementterreinen volledig uit verharding bestaan. Toch is het wel mogelijk in omliggende struiken en bomen incidenteel algemene broedvogels, algemene grondgebonden zoogdieren of algemene amfibieën voorkomen. Zoals echter bij de andere plangebieden ook besproken is, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat deze soorten significant verstoord worden en is uitgesloten dat vaste rust- en verblijfplaatsen verloren gaan. Overtreding van de Wet natuurbescherming is in deze gebieden daarom op voorhand uitgesloten.

5 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

5.1 Mogelijke effecten op beschermde gebieden

5.1.1 *Natura 2000*

Geen van de plangebieden ligt in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming is aangewezen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op 2,9 kilometer afstand. Met het plan worden evenementen in verschillende gebieden in de bebouwde kom mogelijk gemaakt. Het is uitgesloten dat bijvoorbeeld licht of geluid afkomstig van deze evenementen op deze grote afstand het Natura 2000-gebied kan verstoren. Ook is van de evenementen geen sterke toename van stikstofemissie te verwachten. Vanwege de aanzienlijke afstand tot Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebied door de evenementen uitgesloten. Nader onderzoek in de vorm van een voortoets is dan ook niet nodig.

5.1.2 *Provinciale bescherming*

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat de plangebieden Landgoed Kasteel Oud Poelgeest en Oranje-Nassau deels of volledig in het Natuurnetwerk Nederland liggen. De provincie Zuid-Holland hanteert bij nieuwe bestemmingsplannen in het NNN het 'nee, tenzij-principe'. Nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN zijn niet toegestaan wanneer zij kunnen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN, tenzij deze voldoet aan enkele randvoorwaarden. Dit principe geldt niet alleen voor ruimtelijke plannen, maar ook voor tijdelijke effecten, zoals evenementen. Met behulp van een zogenaamde "nee, tenzij-toets" zal gekeken moeten worden of evenementen in deze plangebieden negatieve effecten kunnen hebben op de essentiële kenmerken en waarden van het NNN.

De plangebieden Park Landskroon en Klinkenbergerplas liggen niet in het NNN. Verstoring op het NNN door evenementen in deze plangebieden is daarom op voorhand uitgesloten.

5.2 Mogelijke effecten op beschermde soorten

5.2.1 *Vogels*

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat in en direct rond alle vier de plangebieden vogels aanwezig zijn en ook kunnen broeden. Voor deze vogels geldt artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, die het onder meer verbiedt vogels te doden, te vangen of in gebruik zijnde nesten van vogels te beschadigen of te vernielen. Het zodanig verstoren van een nestlocatie dat het legsel wordt verlaten, valt onder het beschadigen van een nest.

5.2.1.1 *Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten*

Het is niet toegestaan om in gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels zodanig te verstoren dat het broedsucces in het geding komt. Dit betekent dat de evenementen in de plangebieden tijdens het broedseizoen niet zodanig verstorend mogen zijn

dat nesten verloren gaan. Voor de evenementen worden geen bomen gekapt of gebouwen gesloopt. Ook zijn er in de plangebieden geen grondbroeders te verwachten. Het is daarom niet waarschijnlijk dat nesten fysiek vernield worden.

In 2012 heeft een onderzoek plaatsgevonden bij het dancefestival Amsterdam Open Air (Krijgsveld, 2012). Hier is gekeken naar het aantal in gebruik zijnde nesten op en rondom het festivalterrein voor, tijdens en na het festival. Hieruit is gebleken dat geen van de broedparen hun legsel heeft verlaten tijdens het festival en er dus geen nadelig effect op het broedsucces van de vogels is geweest. Dit festival duurde 2 dagen en liet per dag 14.000 bezoekers binnen. De verstoring die de evenementen in Oegstgeest zullen brengen, zullen lager zijn dan van dit referentie-evenement. Het is daarom uitgesloten dat de evenementen in de plangebieden een negatief effect op het broedsucces van algemene broedvogels zullen hebben.

5.2.1.2 *Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten*

Van verschillende vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd. Met het uitgevoerde onderzoek is duidelijk geworden dat essentieel leefgebied voor deze soorten niet in of bij de plangebieden aanwezig is. Negatieve effecten op deze soorten zijn van de evenementen dan ook niet te verwachten. Nader onderzoek naar deze soorten is niet nodig en de bescherming van deze soorten staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg.

5.2.2 Overige beschermde soorten

5.2.2.1 *Soorten waarvoor provinciale vrijstelling geldt*

In en nabij de plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest, Park Landskroon en Klinkenbergerplas kunnen incidenteel algemene grondgebonden zoogdieren, zoals de veldmuis en de egel, en algemene amfibieën als de gewone pad en bruine kikker incidenteel in de plangebieden voorkomen. Door het ontbreken van schuilmogelijkheden is echter uitgesloten dat bij evenementen op deze terreinen essentieel leefgebied verloren gaat en is het goed te voorkomen dat individuen verwond en/of gedood worden.

In het bosachtige gedeelte van plangebied Oranje-Nassau kunnen voortplantingsplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren, zoals bijvoorbeeld de veldmuis of huisspitsmuis aanwezig zijn. Daarnaast kan de strooisellaag als landhabitat voor algemene amfibieën als de bruine kikker en gewone pad dienen. Bij evenementen waarbij het bosgebied veelvuldig wordt betreden is het goed mogelijk dat deze functies in het gebied verloren gaan en er individuen verwond en/of gedood worden. Er wordt geadviseerd een ecologisch werkprotocol op te stellen waarin randvoorwaarden opgesteld worden voor eventuele evenementen waarmee voorkomen kan worden dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt. Denk hierbij aan evenementen plannen buiten de meest kwetsbare perioden, beperken tot de verharde delen in het plangebied of andere oplossingen om de evenementen doorgang te geven zonder dat beschermde flora en fauna verloren gaat.

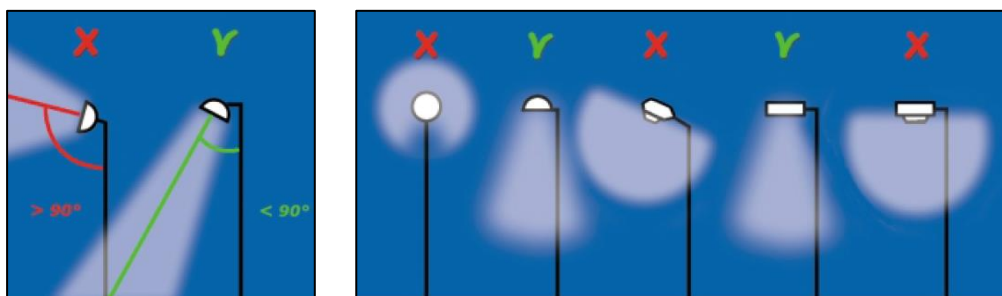
5.2.2.2 *Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt*

Door het uitgevoerde onderzoek is duidelijk geworden dat essentiële elementen, zoals essentieel leefgebied of verblijfplaatsen, van beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, niet aanwezig zijn en/of niet verstoord worden door evene-

menten in de verschillende plangebieden. Doordat deze elementen niet aanwezig zijn of niet verstoord worden, zijn negatieve effecten op deze categorie beschermde soorten niet te verwachten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten is niet nodig en de bescherming van deze soorten staat de ontwikkeling niet in de weg.

5.3 Zorgplicht

In en rondom alle plangebieden kunnen in het wild levende planten en dieren voorkomen. Bij de evenementen zouden deze planten en dieren kunnen worden gedood. Voor al de in het wild levende soorten geldt de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen. Probeer bijvoorbeeld bij de evenementen zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen te behouden. Wanneer verlichting wordt geplaatst, probeer uitstraling van licht naar de omgeving zoveel mogelijk te beperken, om verstoring van diersoorten te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door verlichting te beperken tot die plekken waar licht noodzakelijk is, lage en gericht armaturen te gebruiken in plaats van rondstralende armaturen en lampen goed te richten. Verder is het zaak om het volume van eventuele muziek bij het evenement niet harder te zetten dan noodzakelijk is voor het gewenste effect op het festival. Gebied specifieke maatregelen om aan de zorgplicht te voldoen, zoals bijvoorbeeld voor plangebied Oranje-Nassau, kunnen opgenomen worden in het ecologisch werkprotocol.

Om verstoring van dieren door straatverlichting en andere vormen van verlichting tot een minimum te beperken, dienen lichtbundels zo veel mogelijk naar beneden te worden gericht.

5.4 Mogelijke effecten op beschermde houtopstanden

In het plangebied is een houtopstand aanwezig. Echter als onderdeel van het plan worden geen bomen of struiken van deze houtopstand geveld. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

6 Conclusie

De gemeente Oegstgeest heeft in het nieuwe evenementenbeleid de visie omtrent evenementen uitgewerkt, waarin alle uitgangspunten, ambities, doelstellingen, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen zijn beschreven. Momenteel kunnen volgens dit beleid bij het organiseren van een evenement in bepaalde gevallen nadere regels of beperkingen gelden. Om te voorkomen dat in de toekomst voor elk evenement afzonderlijk een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden, streeft de gemeente Oegstgeest naar het vaststellen van een paraplubestemmingsplan voor alle evenementenlocaties in de gemeente.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met het toestaan van evenementen in de aangewezen gebieden sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plangebied. Ook is nagegaan of de evenementen die mogelijk worden gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten de plangebieden.

6.1 Gebiedsbescherming

Uit de quick scan blijkt dat Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide het dichtst in de buurt van de plangebieden ligt. Door de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn verstoringen echter op voorhand uitgesloten. De bescherming van Natura 2000 staat de ontwikkeling niet in de weg en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat de plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest en Oranje-Nassau deels of volledig in het Natuurnetwerk Nederland liggen. Voor het Natuurnetwerk Nederland geldt een 'nee, tenzij-beschermingsregime'. De evenementen zijn in principe niet toegestaan, enkel als het aan bepaalde voorwaarden voldoet. Een 'nee, tenzij-onderzoek' is noodzakelijk om dit inzichtelijk te maken.

Verder blijkt uit de quick scan dat in de omgeving van de plangebieden Park Landskroon en Klinkenbergerplas geen Natuurnetwerk Nederland of andere provinciaal beschermde natuur aanwezig is. De provinciale bescherming van deze gebieden staat de vaststelling van het plan dan ook niet in de weg en nader onderzoek hiernaar is niet noodzakelijk.

6.2 Soortenbescherming

In en rondom alle plangebieden kunnen in het wild levende planten en dieren aanwezig zijn. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Daarom dient voldaan te worden aan de zorgplicht.

In en rondom elk plangebied kunnen algemene broedvogels tot broeden komen. De evenementen mogen geen in gebruik zijnde nesten zodanig verstoren dat het broedsucces nadelig beïnvloed wordt. Uit literatuur is echter gebleken dat evenementen van

de schaal van evenementen die in deze plangebieden gepland worden, geen negatief effect hebben algemene broedvogels, zolang de nesten niet fysiek verwijderd worden.

In en nabij de plangebieden Landgoed kasteel Oud Poelgeest, Park Landskroon en Klinkenbergerplas kunnen incidenteel algemene grondgebonden zoogdieren, zoals de veldmuis en de egel, en algemene amfibieën als de gewone pad en bruine kikker incidenteel in de plangebieden voorkomen. Door het ontbreken van schuilmogelijkheden is echter uitgesloten dat bij evenementen op deze terreinen essentieel leefgebied verloren gaat en is het goed te voorkomen dat individuen verwond en/of gedood worden.

In het bosachtige gedeelte van plangebied Oranje-Nassau kunnen essentiële elementen van algemene grondgebonden zoogdieren en algemene amfibieën aanwezig zijn. Bij evenementen waarbij het bosgebied veelvuldig wordt betreden is het goed mogelijk dat deze elementen in het gebied verloren gaan en er individuen verwond en/of gedood worden. Een ecologisch werkprotocol met randvoorwaarden voor eventuele evenementen waarmee voorkomen kan worden dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt is noodzakelijk.

Essentiële elementen, zoals essentieel leefgebied of verblijfplaatsen, van andere beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, zijn niet aanwezig in en rondom de verschillende plangebieden. De bescherming van deze categorie soorten staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg.

6.3 Bescherming houtopstanden

Bij het opzetten van evenementen, zoals beschreven in het bestemmingsplan, wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

6.4 Vervolgstappen

- Houd rekening met de zorgplicht;
- Houd rekening met broedende vogels;
- Laat een ecologisch werkprotocol opstellen voor plangebied Oranje-Nassau;
- Laat een Nee, tenzij-toets uitvoeren voor het NNN voor de plangebieden kasteel Oud Poelgeest en Oranje-Nassau;
- Laat ééns per drie jaar een controle op jaarrond beschermde nesten in bomen in en rondom de plangebieden uitvoeren.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12. 2017a. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017b. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017c. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

Bos, F. Bosveld, M. Groenendijk, D. van Swaay, C. Wynhof, I. De Vlinderstichting. 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna deel 7.

Creemers, R. van Delft, J. 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9.

Dietz, Ch. von Helversen, O. Nill, D. 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.

Janssen, J. A. M. Schamineé, J. H. J. 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de habitatrichtlijn.

Krijgsveld, K. e.a. 2012. Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels. Bureau Waardenburgrapport 12-115

Lange, R. Twisk, P. van Winden, A. van Diepenbeek, A. 2003. Zoogdieren van West-Europa.

Limpens, H. J. G. A. Twisk, P. Veenbaas, G. 2004. Met vleermuizen onderweg. Uitgave DDW en VZZ.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna deel 4.

Netwerk Groene Bureaus, Definitielijst Netwerk Groene Bureaus 2020, 16 januari 2020.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

SOVON. 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering. Nederlandse Fauna deel 5.

Sparrus, L. Odé, B. Beringen, R. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON rapport 57.

TAUW, 2017. Natuurtoets Airforce Festival 2017, Vliegveld Twente.

Zoogdiervereniging & Probos. 2012. Laanbeheer en vleermuizen; met oog voor veiligheid en cultuurhistorie; met bijdragen van E. A. Jansen, M. H. A. van Benthem, C. de Groot, P. Twisk & H. J. G. A. Limpens.

Websites

www.anemoon.org
www.aerius.nl
www.eis-nederland.nl
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
statline.cbs.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl

Bijlage 1. Wettelijk kader

Gebiedsbescherming

Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de Wet natuurbescherming, buiten de zorgplicht, al voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken. Deze zorgplicht is daarmee primair bedoeld om de eigen verantwoordelijkheid vast te leggen, die een ieder heeft voor een zorgvuldige omgang met de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Als een plan of project mogelijk negatieve gevolgen kan hebben op Natura 2000-gebied, vindt eerst een globale toetsing plaats, de voortoets. Als uit de voortoets blijkt dat er zeker geen negatieve gevolgen zijn, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of geldt in het geval van een project geen vergunningplicht. Als de kans op significante gevolgen niet kan worden uitgesloten dan moet, conform artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming een passende beoordeling worden gemaakt. In dit geval wordt een plan eveneens m.e.r.-plichtig¹. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde

¹ Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001, welke plicht in de Nederlandse wetgeving is verankerd in artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

Natuurnetwerk Nederland

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Voor dit netwerk geldt, op basis van artikel 2.10 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (het Barro), een 'nee, tenzij'-beschermingsregime. Het bestemmingsplan, of een omgevingsvergunning waarmee van het bestemmingsplan wordt afgeweken, maakt geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur, of tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden, *tenzij* er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd.

Provincies dienen deze bescherming te regelen bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoerageergebied. De precieze invulling van de bescherming verschilt van provincie tot provincie. In paragraaf 2.1 staat de bescherming beschreven die in dit geval van toepassing is.

Soortenbescherming

Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen in de Wet natuurbescherming. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor Habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden de beschermde diersoorten opzettelijk te doden of te vangen en om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en het is verboden om de beschermde plantensoorten opzettelijk te plukken, ontwortelen of te vernielen.

Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. Zie paragraaf 2.2 voor de vrijstelling die in deze provincie van toepassing is.

Daarnaast zijn de verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen

bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting.

